

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003359

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зорівчак Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Zorivchak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5706-6850

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту: 27-08-2026

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15404

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55, 76.29.55.05

Тема дисертації:

1. Клініко-лабораторне обґрунтування вибору методу лікування пульпітів тимчасових зубів
2. Clinical and laboratory justification of the choice of the method of treatment of pulpitis of primary teeth

Реферат/анотація:

1. Наукова робота присвячена вирішенню актуального наукового завдання стоматології – підвищення ефективності лікування пульпітів тимчасових зубів, шляхом ранжування діагностичних кластерів постановки діагнозу та вибору методу лікування, що базується на індивідуалізації підходів до вибору антисептичного засобу для стерилізації каналної системи з урахуванням особливостей мікробіоти. У структурі наявних методів лікування та антисептичної обробки кореневих каналів не приділено достатньо уваги різновидам мікроорганізмів при різних формах пульпітів (гостра чи хронічна), а також не врахована їх чутливість до різних груп антисептичних засобів. Під час проведення контент-аналізу медичної документації нами було проаналізовано 1025 медичних карток, з яких 480 дітей (46,83%) у віці 5–6 років та 545 дітей (53,17%) у віці 7–11 років. В ході проведеного дослідження нами були визначені особливості мікробіоти кореневих каналів 156 зубів при гострих та хронічних формах пульпітів. При гострому дифузному пульпіті у 100% були

ідентифіковані *Streptococcus viridans*, *Staphylococcus aureus* серед 25 пацієнтів (83,3%), *Streptococcus pneumoniae* серед 18 пацієнтів (60%), *Enterobacter* spp. серед 23 пацієнтів (76,6%), *Enterococcus faecalis* у 21 пацієнта з даною формою пульпіту (70%) серед 30 осіб з відібраним діагнозом. При гострому гнійному пульпіті у 100% були висіяні *S. viridans*, *Neisseria sicca* серед 15 пацієнтів (37,5%), *Providencia* spp. серед 29 пацієнтів (72,5%), *E. faecalis* у 23 пацієнтів з даною формою пульпіту (57,5%), *Actinomyces* spp. серед 31 пацієнта (77,5%), *Escherichia coli* у 18 пацієнтів (45%) серед 40 осіб з відібраним діагнозом. При хронічному фіброзному пульпіті у 100% були висіяні *S. viridans*, *Streptococcus pyogenes* серед 18 пацієнтів (81,8%), *Staphylococcus saprophyticus* серед 22 пацієнтів (100%), *Enterococcus faecium* серед 17 пацієнтів (77,3%), *Klebsiella oxytoca* у 14 пацієнтів з даною формою пульпіту (63,6%), *Candida albicans* у 16 пацієнтів (72,7%) серед 22 осіб з відібраним діагнозом. При хронічному гіпертрофічному пульпіті у 100% були висіяні *S. viridans*, *S. saprophyticus* серед 22 пацієнтів (75,8%), *Citrobacter* spp. у 12 пацієнтів з даною формою пульпіту (41,4%), *Micrococcus* spp. у 15 пацієнтів (51,7%) серед 29 осіб з відібраним діагнозом. При хронічному гангренозному пульпіті у 100% були висіяні *S. viridans*, *S. saprophyticus* серед 35 пацієнтів (100%), *C. albicans* у 17 пацієнтів з даною формою пульпіту (48,6%), *Actinomyces* spp. у 27 пацієнтів (77,1%), *E. faecium* серед 24 пацієнтів (68,6%), *Citrobacter* spp. у 19 осіб (54,3%) серед 35 обстежених з відібраним діагнозом. Мікроорганізмами-індикаторами, що можуть визначати тип захворювання наступні: для гострого серозного дифузного пульпіту – це *S. aureus*, *Enterobacter* spp. та *S. pneumoniae*; для гострого гнійного пульпіту – це *Providencia* spp, *E.coli* та *N. sicca*; для хронічного фіброзного пульпіту цими мікроорганізмами є – *S. pyogenes*, *K. oxytoca*; та для хронічного гіпертрофічного пульпіту – *Micrococcus* spp. Хронічний гангренозний пульпіт не має специфічної для нього мікрофлори. Відповідно до проведеного комплексного аналізу даних вдалося встановити антисептики з максимальною дією проти всіх досліджених видів мікроорганізмів, а саме: 5% спиртовий розчин йоду, 0,05% олійний розчин креозоту. Більшість мікроорганізмів чутливі до 2% водного розчину хлоргексидину біглюконату, та окремі мікроорганізми чутливі до 3% та 5% водних розчинів гіпохлориту натрію. Для постановки діагнозу пульпітів тимчасових зубів нами були розроблені окремі діагностичні кластери, які враховують всі особливості проведення суб'єктивного та об'єктивного обстеження дітей та допомагають з точністю поставити діагноз та обрати доцільний метод лікування. Перший кластер критеріїв постановки діагнозу пульпіту тимчасових зубів у дітей включав дані суб'єктивного анамнезу, котрий базувався на застосуванні розробленого нами анкетування. Другий діагностичний кластер включав дані об'єктивного обстеження. Третій діагностичний кластер включає додаткові діагностичні методи обстеження, до яких віднесено променеві методи. Також одним із наших завдань було складання алгоритму вибору методу лікування пульпітів з урахуванням всіх попередньо описаних кластерів. При цьому основними діагностичними критеріями вибору методу лікування пульпітів відзначено: форма пульпіту; стадія розвитку кореня ураженого зуба; стан здоров'я органів порожнини рота; вік пацієнта. Ключові слова: стоматологія, карієс, поширеність та інтенсивність карієсу, гігієна порожнини рота, ускладнений карієс, пульпіт, мікробіота кореневих каналів зубів, антисептики, антисептична обробка кореневих каналів, ранжована структурно-логічна схема, статистичне ранжування, кореляційні залежності.

2. The scientific work is dedicated to solving the current scientific task of dentistry – increasing the effectiveness of the treatment of pulpitis of primary teeth, by ranking diagnostic clusters for diagnosis and choosing a treatment method, which is based on individualizing approaches to choosing an antiseptic agent for sterilization of the root canal system, taking into account the characteristics of the microbiota. The existing methods of treatment and antiseptic treatment for root canals do not adequately address the types of microorganisms in different forms of pulpitis (acute or chronic), nor do they consider the sensitivity of these microorganisms to various groups of antiseptic agents. During the content analysis of medical records, we analyzed 1025 medical records, of which 480 children (46.83%) were aged 5–6 years and 545 children (53.17%) were aged 7–11 years. During the study, we identified the characteristics of the root canal microbiota in 156 teeth with acute and chronic pulpitis. In acute diffuse pulpitis, *Streptococcus viridans* was cultured in 100% of cases, *Staphylococcus aureus* in 25 patients (83.3%), *Streptococcus pneumoniae* in 18 patients (60%), *Enterobacter* spp. in 23 patients (76.6%), and *Enterococcus faecalis* in 21 patients with this form of pulpitis (70%) among 30 people with a selected diagnosis. In

acute purulent pulpitis, *S. viridans* was cultured in 100% of cases, *Neisseria sicca* in 15 patients (37.5%), *Providencia* spp. in 29 patients (72.5%), *E. faecalis* in 23 patients with this form of pulpitis (57.5%), *Actinomyces* spp. in 31 patients (77.5%), *Escherichia coli* in 18 patients (45%) among 40 people with a selected diagnosis. In chronic fibrous pulpitis, *S. viridans* was cultured in 100% of cases, *Streptococcus pyogenes* among 18 patients (81.8%), *Staphylococcus saprophyticus* among 22 patients (100%), *Enterococcus faecium* among 17 patients (77.3%), *Klebsiella oxytoca* in 14 patients with this form of pulpitis (63.6%), *Candida albicans* in 16 patients (72.7%) among 22 people with the selected diagnosis. In chronic hypertrophic pulpitis, *S. viridans* and *S. saprophyticus* were cultured in 100% of 22 patients (75.8%), *Citrobacter* spp. in 12 patients (41.4%), and *Micrococcus* spp. in 15 patients (51.7%) among 29 individuals with the selected diagnosis. In chronic gangrenous pulpitis, *S. viridans* and *S. saprophyticus* were cultured in 100% of cases among 35 patients (100%), *C. albicans* in 17 patients with this form of pulpitis (48.6%), *Actinomyces* spp. in 27 patients (77.1%), *Enterococcus faecium* in 24 patients (68.6%), *Citrobacter* spp. in 19 people (54.3%) among 35 patients examined with the selected diagnosis. Indicator microorganisms that can determine the type of disease are the following: for acute serous diffuse pulpitis – *S. aureus*, *Enterobacter* spp., and *S. pneumoniae*; for acute purulent pulpitis – *Providencia* spp, *E. coli*, and *N. sicca*; for chronic fibrous pulpitis, these microorganisms are – *S. pyogenes*, *K. oxytoca*; and for chronic hypertrophic pulpitis – *Micrococcus* spp. Chronic gangrenous pulpitis does not have a specific microflora. According to the comprehensive data analysis, it was possible to establish that antiseptics with the greatest effect against all studied types of microorganisms included a 5% iodine solution and a 0.05% creosote solution. Most microorganisms are sensitive to 2% aqueous solution of chlorhexidine bigluconate, and some microorganisms are sensitive to 3% and 5% aqueous solutions of sodium hypochlorite. To diagnose pulpitis in primary teeth, we developed separate diagnostic clusters that account for all features of conducting both subjective and objective examinations in children, helping accurately diagnose and select an appropriate treatment method. The first cluster of criteria for diagnosing pulpitis of primary teeth in children included data from subjective history, which was based on the use of a questionnaire developed by us. The second diagnostic cluster included data from an objective examination. The third diagnostic cluster encompasses additional diagnostic examination methods, including radiation-based techniques. Additionally, one of our tasks was to develop an algorithm for selecting a treatment method for pulpitis, considering all previously described clusters. The primary diagnostic criteria for selecting a method of treating pulpitis included: the type of pulpitis, the stage of root development of the affected tooth, the health status of the oral cavity organs, and the patient's age. Key words: dentistry, caries, prevalence and intensity of caries, oral hygiene, complicated caries, pulpitis, microbiota of root canals, antiseptics, antiseptic treatment of root canals, ranked structural-logical scheme, statistical ranking, correlation dependencies.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0119U101329 0124U000885

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Клітинська ОВ, Шетеля ВВ, Зорівчак ТІ, Єрошенко ГА, Струк ВІ, Котик ТЛ, Попадинець ОГ. Структурні особливості молочних зубів дітей Закарпатського регіону. Світ медицини та біології.[онлайн]. 2021;3(77):220-3.
- 2. Klitynska OV, Hasiuk NV, Hasiuk PA, Vasko AA, Gurando VR, Zorivchak TI, Stishkovskyy AV. Statistical analysis of criteria for efficiency of filling of permanent teeth in children. Acta stomatologica Naissi. [онлайн]. 2021; 84(37):2232-40.
- 3. Klitynska OV, Shetelya VV, Layosh NV, Zorivchak TI, Stishkovskyy AV, Kruchak RY. Correlation assessment of the parameters of dental status in children who permanently live in different geographical zones of the

Transcarpathian region. Eastern Ukrainian Medical Journal. [онлайн]. 2023;11(4):375-383.

- 4. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ, Гурандо ВР. Аналіз ефективності впливу антисептиків на мікробіоту кореневих каналів тимчасових зубів при гострих формах пульпітів. Intermedical Journal. [онлайн]. 2025;2:55-62.
- 5. Зорівчак ТІ. Аналіз критеріїв постановки діагнозу гострих форм пульпітів тимчасових зубів. Вісник стоматології. [онлайн]. 2024;1(126):37-41.
- 6. Зорівчак ТІ. Ретроспективний аналіз поширеності карієсу та його ускладнень серед дітей Закарпатської області. Вісник стоматології. [онлайн]. 2024;2(127):96-100.
- 7. Зорівчак ТІ. Аналіз поширеності пульпіту як найчастішого ускладнення каріозного процесу. Intermedical Journal. Спецвипуск. [онлайн]. 2023;40-43.
- 8. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ, Кручак РЮ. Особливості мікробіоти кореневих каналів при гострих формах пульпітів тимчасових зубів. Український стоматологічний альманах. [онлайн]. 2023;3:74-78.
- 9. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ, Шетеля ВВ. Карієсрезистентність – критерій стоматологічного статусу дітей та підлітків. Український журнал медицини, біології та спорту. [онлайн]. 2021;2(6,30):13-9.
- 10. Клітинська ОВ, Стішковський АВ, Зорівчак ТІ, Шетеля ВВ, Дячук ЙВ. Аналіз ефективності профілактики карієсу у дітей 6-7 років, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду. Український журнал медицини, біології та спорту. [онлайн]. 2022;7(1,35): 213-9.
- 11. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ, Гасюк НВ. Особливості лікування гострого пульпіту тимчасових зубів з урахуванням стадії їх розвитку. Україна. Здоров'я нації. [онлайн]. 2019;1(54):145-9.
- 12. Клітинська ОВ, Гасюк НВ, Зорівчак ТІ. Аналіз чинників виникнення та прогресування пульпітів тимчасових зубів. Проблеми клінічної педіатрії. [онлайн]. 2020;4(50):82-86.
- 13. Klitynska OV, Layosh NV, Zorivchak TI, Stanko Peter, Pruts Halyna, Dunets, RO, Dyachuk JV. Local anesthesia in children's dental receptions. Проблеми клінічної педіатрії. [онлайн]. 2021;4(54):77-80.
- 14. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ. Вплив загального стану здоров'я на вибір методу лікування гострого пульпіту тимчасових зубів. У: Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю: «Ternopil Dental Summit» (23-24 травня 2019, Тернопіль). [онлайн]. 2019;84-86.
- 15. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ. Особливості антисептичної обробки кореневих каналів тимчасових зубів. У: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції: «Вітчизняна та світова медицина в умовах сучасності» (10-11 січня 2020, Дніпро). [онлайн]. 2020;38-42.
- 16. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ. Антисептична обробка кореневих каналів тимчасових зубів – один з основних етапів ендодонтичного лікування. В: Матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: «Досягнення і перспективи науки, освіти та виробництва» (23 грудня 2020, Київ). [онлайн]. 2020;364-368.
- 17. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ. Вплив загальносоматичного статусу на перебіг пульпітів тимчасових зубів. В: Abstracts of II International Scientific and Practical Conference Rome (26-28 December 2020, Italy). [онлайн]. 2020; 128-131.
- 18. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ, Стішковський АВ, Шетеля ВВ. Обґрунтування потреби у проведенні лікарської профілактики карієсу у дітей. В: Results of modern scientific research and development. Proceedings of II International Scientific and Practical Conference (2-4 May 2021, Madrid, Spain). [онлайн]. 2021;89-92.
- 19. Клітинська ОВ, Шетеля ВВ, Зорівчак ТІ, Стішковський АВ. Стан твердих тканин зубів у дітей Закарпаття. В: Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції «Innovations and prospects in modern science» (25-27 вересня 2023, Стокгольм, Швеція). [онлайн]. 2023;46-51.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U101329 0124U000885

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клітинська Оксана Василівна

2. Oksana V. Klitynska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9969-2833

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каськова Людмила Федорівна

2. Liudmyla F. Kaskova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0855-2865

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Авдеев Александр Володимирович

2. Oleksandr V. Avdeev

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4926-9989

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривцова Марина Валеріївна

2. Maryna V. Kryvtsova

Кваліфікація: д.б.н., професор, 03.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8454-2509

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=9WBUdswAAAAJ&hl=uk&oi=ao>;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/518472>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211549409>

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончарук-Хомин Мирослав Юрійович

2. Myroslav Y. Honcharuk-Khomyn

Кваліфікація: д.філософ, доцент, 221

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7482-3881

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мочалов Юрій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мочалов Юрій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сабов Вікторія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна